

บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
Role of School Administrators in Enhancement of Instructional Management
in New Normal Era under The Secondary Educational Service Area
Office Nonthaburi

จิรพรรณ เฟื่องขจร^{1*}, สมถวิล วิจิตรวรรณ²
Jiraphan Fuangkajon^{1*}, Somtawin Wjitwanna²

¹นิสิตปริญญาโท ศษ.ม. (บริหารการศึกษา) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: aamie.pandanus@gmail.com

²หลักสูตร ค.ด.(การวัดและประเมินผลการศึกษา)/ รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: sowiji@rpu.ac.th

Received: April 12, 2024 / Revised: August 28, 2024 / Accepted: December 20, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี และ 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูและผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี จำนวน 328 คน (ผู้บริหาร 39 คน และครู 289 คน) จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.67-1.0 และความเที่ยงเท่ากับ 0.93 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยสถิติที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ Least Significant Difference (LSD) ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการกำกับดูแลการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมืออาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนก

ตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานและจำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหารโรงเรียน, การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้, ยุทธศาสตร์ชีวิตใหม่

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the role of school administrators in enhancing instructional management in the new normal era and 2) to compare teachers' opinions on the role of administrators in enhancing instructional management in the new normal era, classified by personal status. The sample consisted of 289 teachers under the Secondary Educational Service Area Office Nonthaburi, selected through stratified random sampling based on school size. The research instrument was a questionnaire with validity (IOC values) ranging from .67 to 1.00 and a reliability value of .96. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and least significant difference (LSD). The results revealed that 1) the role of school administrators in enhancing instructional management in the new normal era was rated at a high level overall, with specific aspects ranked from highest to lowest mean as follows: creating awareness, monitoring and supervising, enhancing creative thinking, digital management, and professional management, and 2) teachers' opinions on the role of school administrators, classified by position, showed statistically significant differences at the .05 level, while differences in work experience and school size were not statistically significant.

Keywords: The Role of Administrators, Promoting Learning Management, New Normal Era

บทนำ

จากสถานะที่ประเทศไทยมีการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ตั้งแต่ในช่วงปีพุทธศักราช 2562 เป็นต้นมา ได้สร้างปัญหาและความยุ่งยากให้กับการศึกษาไทย แต่ในอีกมุมหนึ่งกลับเป็นตัวแปรในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับการศึกษา และเป็นตัวขับเคลื่อนในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในระบบการศึกษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการจัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสถานการณ์โควิด-19 โดยมีเนื้อหาทั้งในส่วนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งรูปแบบปกติ และการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน แต่สิ่งหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การพัฒนาการเรียนออนไลน์ให้มี

ประสิทธิภาพโดยการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบอินเทอร์แอคทีฟ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับผู้สอนเสมือนหรือดีกว่าการเรียนในชั้นเรียนด้านการพัฒนาครู

ผู้บริหารสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นผู้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน เพราะเป็นผู้รับนโยบายในการดำเนินงานและการบริหารให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องบริหารงานด้วยกระบวนการต่าง ๆ ในอันที่จะก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังและร่วมแรงแข่งขันจากครูทุกคนต้องมองเห็นปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้น ต้องเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับปรุงงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้เกิดสิ่งแวดลอมที่ดีที่สุดในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัส COVID-19 ให้มีประสิทธิภาพ

ด้านการเรียนรู้ เมื่อรัฐบาลประกาศการผ่อนคลายระยะที่ 5 อนุญาตให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ (on site) จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนที่ต้องเป็นไปตามมาตรการทางสาธารณสุข และตามบริบททางการศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัยหรืออนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา แม้จะมีการประกาศผ่อนคลายมาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของโควิด-19 การปรับแนวทางการเรียนรู้ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ สถานศึกษาหลายแห่งยังไม่พร้อมด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารและครูต้องปรับตัวตนเองอย่างมากในบทบาทด้านการบริหาร การสอน รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ ที่แนวนโยบายการจัดการเรียนรู้ภายใต้แนวคิดการเรียนรู้ นำการศึกษาที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ “New Normal” เมื่อกระทรวงศึกษาธิการ (2563) กำหนดว่า โรงเรียนอาจหยุดได้แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้ ในทุกระดับชั้นและทุกประเภทการศึกษา ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาอาชีวศึกษา การศึกษาเอกชน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาสำหรับผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทักษะที่สำคัญในช่วงปิดเทอมให้นักเรียน เช่น โค้ดดิ้ง (coding) เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ทุกฝ่ายในระบบการศึกษาไทยช่วยกันทำระบบกลไกการศึกษาที่แข็งแกร่งจะสามารถขับเคลื่อนการศึกษาท่ามกลางสถานการณ์ต่างๆ

จากปัญหาด้านการศึกษาเหล่านี้ การบริหารแบบใหม่ที่มีผลกระทบจาก COVID-19 ในช่วงระหว่างภาวะวิกฤติ การแพร่ระบาดยังมีอยู่ จึงต้องคำนึงถึงมาตรการทางสาธารณสุข ตลอดจนการบริหารที่ต้องปรับเปลี่ยนเป็นลักษณะของการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ตามบริบทและงบประมาณของสถาบันการเงินในรูปแบบใหม่ ระบบการเงินของสถาบันการศึกษาจะเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และการบริหารหลังจากภาวะวิกฤติ COVID-19 ยุติลง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนบบุรี (2563). ได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เลื่อนออกไปทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามปกติ แนวทางการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการเรียนแบบออนไลน์จึงเป็นทางเลือก

ที่ครูต้องพร้อมให้นักเรียนทุกคนได้เรียนอย่างเสมอภาคกัน ครูจึงต้องแสวงหาความรู้ในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรีในปัจจุบันที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีมืออาชีพ

ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจึงมีบทบาทนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ ล โดยเฉพาอย่างยิ่งการศึกษาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ การบริหารการศึกษาในยุค จำเป็นต้องพัฒนาคนในหลากหลายมิติ ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนมีคุณภาพ สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนโดยคำนึงถึงนักเรียนให้มากที่สุด โดยยึดหลักการเข้าถึงนักเรียน และให้นักเรียนได้เรียนรู้ มีความปลอดภัยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่นี้ จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ทั้ง เชิงทฤษฎี การปฏิบัติและประสบการณ์ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองไปสู่ผู้นำที่มีกระบวนการทัศน์ใหม่ในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์การบริหาร และมีการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในท่ามกลางการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่รวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทาง การศึกษาเป็นผู้นำที่มีพฤติกรรมทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพที่ จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ สามารถนำสถานศึกษาไปสู่ เป้าหมาย และเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันไปสู่อนาคตได้

จากการศึกษาสภาพปัญหาการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานมาปรับใช้ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถานศึกษาให้มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคฐานวิถีชีวิต ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

กรอบแนวคิด

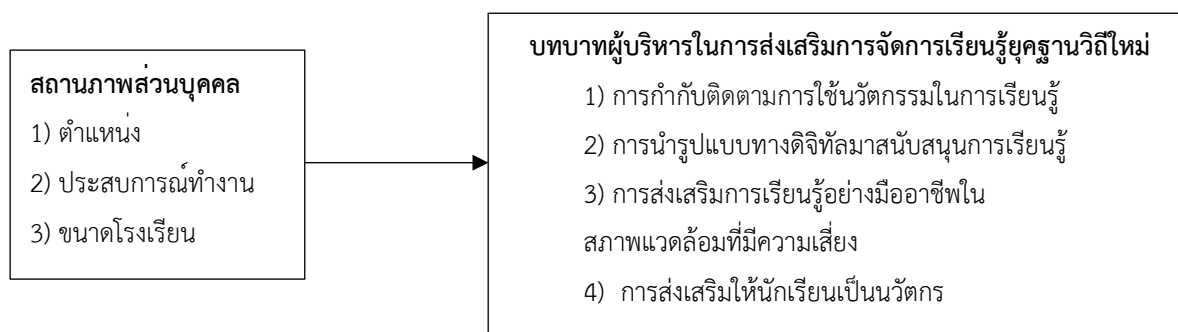
ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดบทบาทผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ในยุคใหม่จาก DoDEA 21 (2021) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการขับเคลื่อนในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการสร้างนวัตกรรม โดยศึกษาเฉพาะบทบาทความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ (Instructional Leadership) ตามแนวคิดของ DoDEA 21 กำหนดสมรรถนะ 4 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ผู้นำโรงเรียนกำกับติดตามการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้ และกำกับดูแลการบูรณาการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมผ่านการสอน การเรียนรู้ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ 2 ประการคือ 1) การให้คำแนะนำแนวความคิดสำหรับครูเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ และ 2) การช่วยเหลือในการจัดแนวการสอนให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอก ในการวิจัยนี้ใช้ชื่อว่า การกำกับติดตามการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้

ด้านที่ 2 ผู้นำโรงเรียนนำรูปแบบทางดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ 2 ประการคือ 1) จำลองและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้บ่อยครั้งและมีประสิทธิภาพ และ 2) การสร้างรูปแบบและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้บ่อยครั้งและมีประสิทธิภาพในการวิจัยนี้ใช้ชื่อว่า การนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้

ด้านที่ 3 ผู้นำโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ มอบโอกาสที่รอบคอบ มีเป้าหมาย และร่วมมือกันเพื่อการเรียนรู้ อย่างมีอาชีพในสภาพแวดล้อมที่ให้ความสำคัญกับความเสี่ยง ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมกับครูอย่างเป็นระบบในการนำกลยุทธ์การวิจัยมาใช้ตามหลักสูตร การสอน การประเมิน 2) การเปิดเผยแนวคิดที่ล้ำสมัยแก่ครูอย่างต่อเนื่องและการใช้งานวิจัยปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) การสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ฝังแน่นอยู่ในงานอย่างแท้จริง ประสิทธิภาพ ในการวิจัยนี้ใช้ชื่อว่า การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีอาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง

ด้านที่ 4 ผู้นำโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และความรู้สึกเป็นชุมชน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ 3 ประการคือ 1) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั่วทั้งโรงเรียนที่สนับสนุนการสอนและการเรียนรู้ผลลัพธ์ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 2) การเข้าถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและแข็งแกร่งภายในโรงเรียนและชุมชนพร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริง และ 3) การออกแบบสภาพแวดล้อมที่ขยายโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทักษะชีวิตและอาชีพ เตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับงานในอนาคต สำหรับในการวิจัยนี้ใช้ชื่อว่า การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรม โดยได้บูรณาการกับแนวนโยบายการส่งเสริมนวัตกรรมระดับนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) แสดงรายละเอียดดังภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ 4 ด้าน แสดงรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี จาก 18 โรงเรียน จำนวน 1,830 คน

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี กำหนดจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

การสุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่าง 10 โรงเรียน ขนาดตัวอย่าง จำนวน 328 คน เป็นผู้บริหาร 39 คน และครู 289 คน

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร โรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบ ลิเคอร์ธ 5 ระดับ ข้อคำถามครอบคลุมตัวชี้วัดบทบาท 4 ด้าน จำนวน 33 ข้อ ดังนี้ 1) การกำกับดูแลการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ 2) การนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ 3) การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมืออาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง จำนวน 8 ข้อ และ 4) การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร จำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบค่าความตรง (Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ ความสมบูรณ์ถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา พบว่าเครื่องมือวิจัยมีค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ สำหรับค่าความเที่ยง (Reliability) คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยประสานงานกับมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ในการทำหนังสือแจ้งขออนุญาต การเก็บข้อมูลถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถาม จำนวน 328 ฉบับ
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามที่รับกลับคืนจำนวน 328 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 แล้วดำเนินการลงรหัสข้อมูลตามตัวแปรและการตอบรายข้อ เพื่อนำไปวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของค่าเฉลี่ย ดังนี้
ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 4.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 1.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. การทดสอบสมมติฐานความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ใช้การวิเคราะห์สถิติที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.10$, $SD = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาททั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำกับดูแลการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรม ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีอาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหาร	M	SD	ระดับ	อันดับ
ด้านการกำกับดูแลการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้	4.22	0.44	มาก	1
ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้	4.07	0.56	มาก	3
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีอาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง	4.03	0.63	มาก	4
ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรม	4.08	0.60	มาก	2
ภาพรวม	4.10	0.44	มาก	

2. ผลการทดสอบเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 ด้านคือ ด้านที่ 1 การกำกับดูแลการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้ และด้านที่ 4 การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน 2 ด้านที่เหลือมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ จำแนกตามตำแหน่ง

บทบาทผู้บริหาร	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	P -value
	M	SD	M	SD		
ด้านการกำกับดูแลการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้	4.26	0.45	4.02	0.37	4.00*	0.00
ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้	4.09	0.40	3.95	0.59	1.73	0.09
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีอาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง	4.05	0.66	3.92	0.49	1.42	0.16
ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรม	4.11	0.63	3.90	0.47	2.41*	0.02
ภาพรวม	4.13	0.46	3.95	0.31	2.94*	0.00

3. ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน คือกลุ่มประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี พบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

บทบาทผู้บริหาร	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	P - value
	M	SD	M	SD	M	SD		
ด้านการกำกับดูแลการใช้ นวัตกรรมในการเรียนรู้	4.18	0.42	4.17	0.46	4.31	0.16	1.62	0.20
ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัล มาสนับสนุนการเรียนรู้	4.01	0.53	4.07	0.55	4.11	0.60	1.24	0.29
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมืออาชีพใน สภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง	3.95	0.64	4.00	0.63	4.12	0.63	1.22	0.30
ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็น นวัตกรรม	4.04	0.57	3.99	0.62	4.19	0.58	2.37	0.10
ภาพรวม	4.05	0.40	4.06	0.46	4.19	0.60	2.07	0.13

4. ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันคือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านเดียวคือการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรม มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

บทบาทผู้บริหาร	ขนาดใหญ่พิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		F	P - value
	M	SD	M	SD	M	SD		
ด้านการกำกับดูแลการใช้วัตรกรรมในการเรียนรู้	4.21	0.45	4.22	0.40	4.28	0.45	0.41	0.66
ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้	4.06	0.58	4.07	0.55	4.13	0.44	0.29	0.74
ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมืออาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง	4.02	0.66	4.07	0.56	3.99	0.62	0.25	0.78
ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร	4.03	0.64	4.11	0.54	4.25	0.47	2.95*	0.05
ภาพรวม	4.08	0.46	4.12	0.38	4.16	0.94	0.73	0.48

เมื่อพบความแตกต่างผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่เฉพาะด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรตามวิธี Least Significant Difference (LSD) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่ไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาททั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำกับดูแลการใช้วัตรกรรมในการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมืออาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ พบว่า ผลการทดสอบเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การกำกับดูแลการใช้วัตรกรรมในการเรียนรู้ และด้านที่ 4 การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า กลุ่มประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีเพียงด้านเดียวคือ การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

คุณลักษณะของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นนทบุรี ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่ต้องควบคุมการปฏิบัติตามภารกิจนำพาองค์กรคือ สถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ภารกิจหลักของสถานศึกษาคือกำกับดูแลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สนับสนุนการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้ เท้าทันต่อความก้าวหน้ายุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อส่งเสริมพัฒนา นักเรียนให้มีความรู้ในด้านทฤษฎี มีทักษะ คุณธรรมและประสบการณ์ดำรงชีวิตในยุคได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของวสุสิกา รุมาคม (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคความปกติ ใหม่หลังวิกฤต โควิด-19 ได้ผลการวิจัย ความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ส่งผลให้เกิดชีวิตวิถีใหม่ ซึ่งสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจนคือ การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งในส่วนของการบริหาร สถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ประกอบด้วย 1) การออกแบบหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้ในยุคความปกติ ใหม่ 2) การพัฒนาครู ควรมีการส่งเสริมให้ครูเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ มีความรู้และ ทักษะการสอนที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ 3) การรักษาและส่งเสริมความสัมพันธ์กับผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย 4) การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีนโยบาย แนวปฏิบัติ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์มาตรการคัดกรองสุขภาพ และมีการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุทธิชา ชันธวิทยา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยศึกษาและเปรียบเทียบระดับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดนโยบายและ แผนการจัดการเรียนรู้ของครู รองลงมาคือ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู การส่งเสริมการพัฒนาครู

การนิเทศและการกำกับติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครู การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ด้านการกำกับดูแลการใช้นวัตกรรมในการเรียนรู้ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในด้านนี้ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูสืบค้นสื่อวัตกรรมการที่ขยายความรู้ความเข้าใจให้กับนักเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำนโยบายส่งเสริมการใช้สื่อวัตกรรมการสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ให้ทันกับสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลง อาจเนื่องมาจาก การส่งเสริมการพัฒนาทักษะให้กับครูอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและนำสิ่งใหม่เข้ามาในกระบวนการเรียนรู้ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างทักษะทางดิจิทัลและการคิดสร้างสรรค์ให้กับครูได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจพร สุคนธร (2565) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนออนไลน์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ออนไลน์ ผลวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามลำดับ และสอดคล้องกับสุรพร แก้วโพธิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา ผลวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับยุทธชาติ นาหอม (2564) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่ ได้ข้อสรุปดังนี้ จากสภาวะการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในศึกษาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่แตกต่างจากอดีต แบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ เป็นการบริหารในระหว่างภาวะวิกฤติ (During Crisis) ที่ต้องคำนึงถึงมาตรการทางสาธารณสุข และการบริหารที่ต้องปรับเปลี่ยนที่เป็นลักษณะ ที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ตามบริบทและงบประมาณของสถาบันการเงินในรูปแบบใหม่ ระบบการเงินของสถาบันการศึกษาจะเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) บุคลากรทางการศึกษาต้องมีการปรับตัวเพื่อใช้เทคโนโลยีในการทำงานทางไกล

1.2 ด้านการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนรู้ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตอบหาผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในด้านนี้ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารโรงเรียนจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรสนับสนุนความต้องการทางเทคโนโลยีของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำแผนงานเตรียมความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ อาจจะเนื่องจาก สามารถช่วยให้ครูสามารถมีสิทธิในการเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างใกล้ชิด มีความสะดวกสบาย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างยืดหยุ่น ทันสมัย และสามารถปรับตัวได้ตามความต้องการของครูแต่ละบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุทธิชา ชันธวิทยา (2561) การวิจัยศึกษาและเปรียบเทียบระดับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ระดับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู รองลงมาคือ การประเมินผล การจัดการเรียนรู้ของครู การส่งเสริมการพัฒนาครู การนิเทศและการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามลำดับ และสอดคล้องกับสุรพร แก้วโพธิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาผลวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญนั้น มีทั้งหมด 3 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านบทบาทในการวางแผนการเรียนการสอน ควรมีการจัดทำแผนงานในการจัดหาวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ด้านบทบาทในการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน ควรมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการเรียนการสอนอย่างชัดเจน มีการจัดทำคู่มือ การนิเทศอย่างเป็นระบบ และดำเนินการตามแผนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และ 3) ด้านบทบาทในการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการประเมิน จัดทำคู่มือในการประเมินผลการเรียน การสอน และมีเครื่องมือวัดที่หลากหลาย

1.3 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีอาชีพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยง ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตอบหาผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในด้านนี้ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงในปัจจุบัน รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนประชาสัมพันธ์ข่าวสารความสำเร็จ ความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และ

สังคมต่อเนื่องเป็นระยะ อาจจะเนื่องจาก การเรียนรู้ด้านมืออาชีพจะช่วยเสริมสร้างทักษะและความชำนาญใน
สาขางานเฉพาะ จึงช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การมีทักษะเฉพาะเป็น
ปัจจัยสำคัญในการป้องกันไม่ให้อำนาจแวดล้อมที่มีความเสี่ยงสูงมีผลกระทบต่อชีวิตทั่ว ๆ ไปของเราใน
สถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ ทำให้สำคัญที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ด้านมืออาชีพอย่างต่อเนื่องและมีการสอนอย่าง
เป็นระบบตามความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ทำงานทุกวันไว้ใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
เบญจวรรณ ช่อชู และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2562: 162-174) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของ ผู้บริหาร
สถานศึกษาในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนวิชูทิศ สำนักงานเขตดินแดง สังกัด
กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวิชูทิศ สำนักงานเขตดินแดง
กรุงเทพมหานคร โดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน โดยมีลำดับจากมากไปน้อย คือ 1)
ด้านการนิเทศภายใน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านหลักสูตร 4) ด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา และ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน และสอดคล้องกับวสันติภา รุมาคม (2566)
ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่หลังวิกฤต โควิด-19 ผลวิจัยพบว่า ความปกติ
ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ส่งผลให้เกิดชีวิตวิถีใหม่ ที่เน้นในเรื่องการมีสุขภาพที่ดีและการมีสมดุลชีวิต ซึ่งสิ่งที่
เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจนคือ การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งในส่วนของการบริหาร
สถานศึกษาในยุคความปกติใหม่ประกอบด้วย 1) การออกแบบหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้ในยุคความปกติ
ใหม่ ควรกำหนดให้มีเนื้อหาการเรียนรู้ในเรื่องของสุขภาพ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสร้างสรรค์
นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การค้นหาเป้าหมายของผู้เรียน ค้นหาวิธีการและช่องทางการ
เรียนรู้ที่ตอบสนองเป้าหมายของผู้เรียนกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความต้องการเรียนรู้ ประเมินผลกระบวนการ
จัดการเรียนรู้ ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เพื่อการเรียนรู้ครั้งใหม่ และวนมาสู่การค้นหาเป้าหมายของ
ผู้เรียนในครั้งใหม่ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ควรเลือกใช้รูปแบบการเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน พื้นที่
และความพร้อมของทรัพยากร สนับสนุนการเรียนรู้ 2) การพัฒนาครู ควรมีการส่งเสริมให้ครูเป็นผู้สนับสนุน
การเรียนรู้ มีความรู้และทักษะการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์นวัตกรรมได้
รวมถึงมีทักษะภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยี 3) การรักษาและส่งเสริมความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ควรใส่ใจกับสุขภาพกายและจิตใจของครูและบุคลากรของสถานศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับ
ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 4) การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-
19 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีนโยบาย แนวปฏิบัติ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์มาตรการคัดกรองสุขภาพ
และมีการควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ การดำเนินงานตามมาตรการอย่างเคร่งครัด

1.4 ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกร ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาท
ผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ในด้านนี้ โดยรวมและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับ
มาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติด้วย

กระบวนการดัดแปลง ผสมผสานให้นักเรียนสร้างสรรค์สิ่งใหม่ รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีอิสระในการสร้างสรรค์งานนอกเหนือจากที่ครูมอบหมาย อาจจะเนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) มีการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนวัตรกรรมการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในวิชา STEM มีการนำเสนอผลงานนักเรียนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประจำอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรม โรงเรียนจึงมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและทักษะของนวัตกรรม โดยการจัดปัจจัยเอื้ออำนวยในการเรียนรู้ การจัดค่ายพัฒนานักประดิษฐ์ จัดชมรม ชุมนุม นักประดิษฐ์ ทำให้นักเรียนมีโอกาสสร้างสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาริสา นุงอาหลี (2566) ได้ศึกษาการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับนักเรียนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับนักเรียนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการทดสอบเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารกับครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจจะเนื่องจากเนื่องจากผู้บริหารและครูปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน ผู้บริหารปฏิบัติเป็นผู้นำและบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสำเร็จตามเป้าหมาย ส่วนครูมีหน้าที่ปฏิบัติงานสอนเป็นหลักจึงมีมุมมองและความคิดเห็นต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวงศ์เดือน สวาทพร (2566) ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในบทบาทการปฏิบัติงานบริหารยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย วสันต์ บัวชุม (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการทดสอบเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน คือกลุ่มประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี พบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแม้ครูมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน แต่ข้อจำกัดการจัดการเรียนรู้ในยุค New Normal เป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับการศึกษา ที่ต้องนำเทคโนโลยีมาใช้แก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำสื่อการเรียนออนไลน์ การทำงานแบบ work from home เหล่านี้ทำให้มุมมองต่อบทบาทผู้บริหารในโรงเรียนยุค

ฐานวิถีชีวิตใหม่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาริสา นุงอาหลี (2566) ได้ศึกษาการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับนักเรียนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับนักเรียนที่จำแนกตามผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของภทรนิชา สุดตาชาติ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษารolesของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลการทดสอบความแตกต่างระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันคือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านเดียวคือ การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรม มีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่เฉพาะด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนวัตกรรมตามวิธี LSD พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) มีการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในวิชา STEM มีการนำเสนอผลงานนักเรียนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ประจำอำเภอ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรม โรงเรียนจึงมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะและทักษะของนวัตกรรม โดยการจัดปัจจัยเอื้ออำนวยในการเรียนรู้ การจัดค่ายพัฒนานักประดิษฐ์ จัดชมรมชุมนุมนักประดิษฐ์ ทำให้นักเรียนมีโอกาสรสร้างสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาริสา นุงอาหลี (2566) ได้ศึกษาการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับนักเรียนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับนักเรียนที่จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจพร สุคนธร (2565) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ครูที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียนโดยนำนวัตกรรมเข้ามาในการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกัน และสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำนวัตกรรมมาสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ในชั้นเรียน
2. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนครูผู้สอนให้พัฒนาการนำรูปแบบและเครื่องมือดิจิทัลมาใช้ในการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียนนำข้อมูลจากการนิเทศมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
3. ผู้บริหารโรงเรียนจัดทำยุทธศาสตร์ในการสร้างความรู้สึกรับรู้ผล รวมถึงเสริมสร้างศักยภาพในหมู่ครู และผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้นำการพัฒนาทางวิชาชีพให้บรรลุผลลัพธ์ที่สำคัญ
4. ผู้บริหารโรงเรียนจัดสรรงบประมาณที่ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงผลงาน นวัตกรรม รวมถึงร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ หรือสถานประกอบการ และผู้บริหารโรงเรียนมีเครือข่าย แหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการสนับสนุนนักเรียนเป็นนวัตกร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ชีวิตใหม่ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ชีวิตใหม่ หรือมีการวิจัยองค์ประกอบบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อยุทธศาสตร์ชีวิตใหม่

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนเปิดภาคเรียน. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2563 .<https://moe360.blog/2020/05/08/>
- เบญจพร สุขนคร. (2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. ปรินญาหมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกริก.
- เบญจวรรณ ช่อชู และ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนวิชูทิศ สำนักงานเขตดินแดง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 7(2), 162-174.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. วารสารศิลปการจัดการ : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

- ภัทรนิชา สุดตาชาติ. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาริสา นุงอาหลี (2565) การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับนักเรียนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต). สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2563). ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่. ออนไลน์ สืบค้น กรกฎาคม 2563.
<https://news.thaipbs.or.th/content/292126>
- ยุทธชาติ นาหอม. (2564). เอกสารการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและ นานาชาติ ครั้งที่ 14 (วันพุธที่18 สิงหาคม 2564), หน้า 1208.
- วงศ์เดือน สวาทพร (2566) คุณลักษณะของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณานวิถีชีวิตใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต). สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
- วสันต์ บัวชุม. (2561). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัลลิกา รุมาคม. (2566).การบริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. บทความวารสารมหาจุฬานาครธรรม์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, (6 มิถุนายน 2565), 16-30.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี (2563) แผนพัฒนาการศึกษา 5 ปี (2560-2564) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2562. ออนไลน์. สืบค้น มีนาคม 2562.<https://www.obec.go.th>.
- สุทธิชา ชันธวิทยา (2561) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรีในศตวรรษที่ 21 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต). สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สุริพร แก้วโพธิ์. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น นักเรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี.
- DoDEA 21(2021). *Instructional Leadership: Self-Assessment and Reflection Continuum*. Available from:https://content.dodea.edu/teach_learn/professional_development/21/docs/principals/self_assessment/self_assessment_instructional_leadership.pdf
- Yamane, Taro. 1973. *Statistics an introductory analysis*. New York Harper & Row.